

Формулювання триєдиної мети уроку

Методичні рекомендації

Мета дозволяє сконцентрувати зусилля викладача на головному, установлює види діяльності і служить еталоном результату навчання.

Кожна мета уроку має бути триєдиною і складатися з цілей навчання, розвитку і виховання.

Освітні цілі поточної навчальної діяльності формулюються викладачем, виходячи з вимог стандарту. Вона дає можливість виявити зміст і характер передбачуваного дидактичного матеріалу. При постановці освітніх цілей потрібно спиратися на ключові слова: **знати, розуміти, застосовувати, аналізувати, узагальнювати, оцінювати.**

Постановка виховних цілей охоплює всі основні сторони виховання учнів – розумове, моральне, трудове, естетичне тощо. Реалізація різних сторін виховання здійснюється комплексно й безупинно на кожному уроці.

Розвивальні цілі уроку пов'язані з діяльністю стосовно загального розвитку учнів, що передбачає розвиток інтересів і здібностей. Розвиток також протікає безупинно. Формулювання цілей розвитку повинно охоплювати розвиток інтелектуальної, вольової, емоційної, мотиваційної сфери особистості, загальних умінь навчально-пізнавальної діяльності.

Мета уроку не виникає стихійно, а узгоджується з цільовими установками, визначеними до курсу або розділу, стандартами освіти, враховує особливості учнівського колективу та відображає можливості викладача. У меті уроку формулюється ключовий результат, до якого повинні прагнути учасники навчального процесу, і якщо вона визначена нечітко чи викладач погано уявляє собі шляхи та способи її досягнення, ефективності уроку важко чекати.

Способи визначення цілей навчання (за М. Кларінім):

1. Через зміст предмета (*вивчити певне явище* тощо).
2. Через діяльність викладача (*ознайомити учнів із..., продемонструвати прийоми* тощо).
3. Через внутрішні процеси інтелектуального, емоційного, особистісного й інших видів розвитку учнів (*формувати вміння, навички, розвивати мислення* тощо).
4. Через діяльність учнів (*дослідити певне явище, розв'язати задачі* тощо).

Приклади формулювання навчальної мети уроку

1. Засвоєння наукових, технічних, виробничих понять, законів, теорій, фактів, зв'язків.
2. Формувати вміння застосовувати одержані знання для розвитку навчальних, навчально-виробничих задач.
3. Формування наукових умінь та навичок.
4. Формування спеціальних умінь та навичок.
5. Формування системи знань, умінь та навичок на основі між предметних зв'язків.
6. Закріплення і вдосконалення знань, умінь і навичок.
7. Формування умінь та навичок самоконтролю.
8. Розширення і поглиблення знань, умінь і навичок.
9. Забезпечити (заохочувати до):
 - засвоєння нового матеріалу;
 - повторення матеріалу;
 - закріплення матеріалу;
 - розуміння основних понять, термінів, теорій, законів, наукових фактів.
10. Формувати вміння:
 - розповідати;
 - пояснювати;
 - одержувати із тексту та ілюстрацій нові знання;
 - конкретизувати набуті знання;
 - читати й писати у швидкому темпі;
 - ставити взаємопов'язані проблемні запитання;
 - активізувати увагу та мислення.
11. Формувати навички:
 - роботи з дидактичними матеріалами, підручниками, навчальними посібниками, зошитами з друкованою основою;
 - самостійної діяльності учнів на уроці;
 - самоконтролю;
 - взаємоконтролю.
12. Вчити учнів:
 - мотивувати свої дії, давати їм повні і правильні обґрунтування;
 - планувати свою відповідь;
 - фіксувати у зошитах пояснення викладача, використовуючи різні форми запису;
 - пробуджувати пізнавальний інтерес, використовуючи новини науки і техніки, ігрові ситуації та навчальні дискусії.

Приклади формулювання розвивальної мети уроку

1. Розвивати навички систематичного самоконтролю.
2. Розвивати творчий підхід до навчання (роботи) як засіб виховання стійкого інтересу до предмета (професії).
3. Розвивати естетичні смаки шляхом...
4. Вчити постійному творчому пошуку розв'язання навчальних ситуацій.
5. Розвивати вміння узагальнювати і систематизувати знання.
6. Розвивати можливість отримувати міцні знання, вміння і навички шляхом самостійної роботи зі спеціальною літературою.
7. Розвивати творче (логічне, професійне) мислення учнів.
8. Розвивати необхідність постійного самовдосконалення і самоосвіти.
9. Розвивати пізнавальні навички учнів.
10. Розвивати вміння самостійно приймати рішення, вирішувати конфліктні ситуації.
11. Розвивати організаторські здібності, лідерство.
12. Розвивати свідому навчальну (трудову) дисципліну.
13. Стимулювати активну пізнавальну діяльність.
14. З метою розвитку мислення розвивати вміння:
 - аналізувати навчальний матеріал, умову задачі, хід розв'язання задачі;
 - пояснювати подібні матеріали;
 - виявляти аналогії;
 - розкривати загальне і конкретне;
 - встановлювати закономірності;
 - встановлювати головне, суттєве у матеріалі, що вивчається;
 - самостійно знаходити причинно-наслідкові зв'язки (робити висновки);
 - узагальнювати;
 - систематизувати, встановлювати зв'язки нового з раніше вивченим;
 - стисло і грамотно висловлювати свої міркування та обґрунтовувати їхню правильність;
 - діяти за аналогією.
15. Сприяти:
 - збагаченню словникового запасу;
 - посиленню комунікативних властивостей мовлення (експресивність, виразність);
 - розвитку зв'язного мовлення;
 - формуванню пізнавальної самостійності;
 - розвитку спостережливості, уваги, пам'яті, уяви, мислення;
 - виробленню звички до планування своїх дій;
 - формуванню вміння самостійно контролювати проміжні і кінцеві результати роботи;
 - розвитку вмінь перемогати труднощі у навчанні, використовуючи проблемні ситуації, творчі завдання, диспути, самостійне складання завдань, тестів тощо;
 - формуванню вміння організовувати своє робоче місце.
16. Розвивати:
 - емоції, створюючи емоційні ситуації, використовуючи яскраві приклади, ілюстрації, демонстрації;
 - уміння правильно розподіляти час;
 - самостійність у навчанні;
 - вміння працювати за зразком і вказівками викладача, таблицями, схемами;
 - вміння коментувати свої дії;
 - вміння самостійно застосовувати правила, закони.

Приклади формулювання виховної мети уроку

1. Виховувати відповідальність за якісне виконання роботи.
2. Вчити акуратному ставленню до виконання будь-яких видів робіт.
3. Виховувати творче ставлення до навчання.
4. Виховувати свідому дисципліну.
5. Виховувати бережливе ставлення до обладнання і майна.
6. Виховувати любов до обраної професії.
7. Вчити правильній організації робочого часу.
8. Формувати національну свідомість, любов до рідного краю, повагу до історії та культури рідного народу.
9. Формування творчої, працелюбної особистості.
10. Розвиток духовної культури учнів.
11. Розвиток індивідуальних здібностей і забезпечення умов їх реалізації.
12. Виховання дисципліни, чесності, відповідальності тощо.
13. Встановлення зв'язків одержаних знань з практикою.
14. Виховувати:
 - уважність, зібраність, спостережливість;
 - відповідальність, організованість, дисциплінованість, обов'язок;
 - почуття особистої гідності, самокритичності, самовиховання;
 - культуру поведінки, мови;
 - працелюбність.
15. Сприяти трудовому вихованню, сумлінному ставленню до праці, культури праці, ініціативі і творчості у праці; повазі до людей праці.